

TAKTİKLERLE DİL BİLGİSİ

SENİN HOCAN
KADIR GÜMÜŞ

HOCAM
3

Zarf (Belirteç)

İsmi önüne gelir. "Hangi" anlamındadır.

Ne yüzle kapıma geldin?

Soru Sıfatı

Koşarak geldi.

Durum Zarfı

Dün gece geldi.

Zaman Zarfı

Aşağı indi.

Yer-Yön Zarfı

Çok çalıştı.

Miktar Zarfı

Soru Zamiri

Yerine isim konur.

Ne almış sana?

("Jelibon" almış diye cevap verebiliyoruz.)

"Neden?", "Niçin" anlamında kullanılır.

Ne ağlıyorsun?

Soru Zarfı

Ne zaman	geldi?
Nasıl	çalıştı?
Neden	ağladı?
Niçin	uyudu?

Soru Zarfı

ZARFLAR (BELİRTEÇLER)

Genellikle fiilleri, bazen de sıfatları ya da başka zarfları durum, zaman, yer - yön, soru ve miktar yönünden belirten sözcüklerdir.

PÜF NOKTASI

Zarflar; fiil, fiilimsi, sıfat ve zarfları anlam bakımından etkileyebilir.

Fiil (çalış-)	Çok çalışmalısın.
Fiilimsi (çalışan)	Çok çalışan kız geldi.
Sıfat (iyi)	Çok iyi adam oldun.
Zarf (kötü)	Çok kötü görünüyor.

a. Durum Zarfları: Fiilin durumunu, nasıl yapıldığını bildiren sözcüklerdir. Fiillere sorulan “nasıl” sorusunun cevabıdır.

Ömek: iyi, kötü, güzel, kötü, mutlaka, çabuk, güzelce, yorgun...

- O **hızlı** konuşurdu.
- Ali **koşarak** yanıma geldi.
- **Sessizce** odaya girdi.
- **Düşe kalka** buralara geldi.
- Beni **sıkıca** kucakladı.
- Dün **güzel** yürüdün.

NOT

Kesinlik zarfları:

mutlaka, kesinlikle, elbet, şüphesiz, kuşkusuz, asla, katiyen, elbette, yüzde yüz...

- **Mutlaka** gelecek.
- **Kesinlikle** yaparım.

Olasılık zarfları:

belki, sanırım, galiba, ihtimal, herhâlde...

- **Belki** seni arar.

Dilek zarfları:

keşke, umarım, inşallah...

Varsayım zarfları:

varsayalım, diyelim, tut ki, diyelim ki...

Yineleme zarfları:

yine, ikide bir...

- Aslında bunlar durum zarfı olsa da kaynaklarda bu adlarla da geçer.

b. Zaman Zarfı: Fiillerin ne zaman yapıldığını bildiren sözcüklerdir. Fiillere sorulan “ne zaman” sorusunun cevabıdır.

- Ankara'dan **yarın** döneceklermiş.
- **Bugün** dönecekler.
- **Şimdi** ararım onu.
- **Artık** bizzat dinlenelim.
- **Az önce** seni aramış.
- **Birazdan** buraya gelecek.
- **Güneş batmadan önce** gelecekmiş.

NOT

Anlama dikkat edilmelidir. Bu sözcükler bazen isim görevinde kullanılabilir.

- Dün hava sıcaktı. (Zaman zarfı)
- Dünü dinlenerek geçirdi. (İsim)
- Sabah, en sevdiğim vakittir. (Özne görevinde kullanılarak isim olmuştur.)
- Sabah onu arayacakmışsın. (Zaman zarfı)

c. Yer - Yön Zarfı: Fiilin yöneldiği yeri bildiren zarflardır.

- “Nere?” sorusuna cevap verir. EK ALMAZ.
- **Yukarı** çık.
- **Aşağı** indi.
- **Öte** gitsin.
- **Beri** gel.
- Masayı **ileri** itti.
- **Geri** geldi.
- **İçeri** girin.
- **Yukarı** getirin.

NOT

Ek almazlar. Ek alırlarsa isim olurlar.

- Yukarıda yaşardı. Aşağıya in.
- İsim İsim

Yer - yön zarflarını yön bildiren sözcüklerle karıştırmamalıyız.

- Sağa gider misin?

↓
Zarf DEĞİLDİR.

d. Azlık - Çokluk (Miktar) Zarfları: Miktar bildiren zarflardır. "Ne kadar" sorusuna cevap verir.

NOT

Sadece fiilin değil; sıfatın, zarfın, adlaşmış sıfatın miktarını da bildirir.

- Onunla çok gülerim. (Fiili derecelendirmiştir.)

- Çok sıkıcı bir romandı. (Sıfatı derecelendirmiştir.)

Miktar Zarfı → Sıfatın derecesini bildirir.

- Dün hiç çalışmadım.

- Biraz yiyelim!

- Fazla konuşma!

e. Soru Zarfları: Fiilleri soru yoluyla tamamlayan zarflardır.

- **Ne zaman** geleceksin buraya?
- **Ne kadar** çalıştın ki dün?
- **Neden** getirdin bu kitabı?
- **Ne** ağlarsın?
- **Nasıl** çalışmalıyım?

UNUTMA

- "Ne" sözcüğü "neden, niçin" anlamında kullanılırsa, **ZARF**; bir ismin yerini tutarsa **ZAMİR OLUR**.
 - **Ne** bakıyorsun bana? (Zarf)
 - **Ne** aldın? (elma) (Zamir)
- "Ne" sözcüğü "hangi" anlamında ismin önüne gelirse **SIFAT OLUR**.
 - **Ne** yüzle kapıma geldin?

NOT

Derecelendirme görevi vardır.

1. daha: **Üstünlük, çokluk** anlamı verir.

- O senden daha yetenekli.

- Daha anlayışlı olabilirsin.

2. en: **En üstünü** belirtir.

- En sevdiğim arkadaşım Gül'dür.

- Bugünlerde en çok sen yoruldun.

3. çok, pek, fazla, oldukça: **Pekiştirme veya aşırılık** ifade eder.

NOT

Zarflarla sıfatlar birbirine karıştırılır. Sıfatlar isimden önce gelerek isimleri niteler. **Zarflar ise eylemi** niteler.

- Çok hızlı konuşur. (ZARF)

- **Hızlı** adımlarla yürü! (SIFAT)

KAYNAKLARDA DEĞİŞİK İSİMLERDE GEÇEN DİĞER ZARFLAR

Üstünlük zarfı	daha	Daha güzel bir gündü.
En üstünlük zarfı	en	En güzel kız buradaydı.
Gösterme zarfı	işte	İşte burada görmüştüm onu.
Yineleme zarfı	tekrar, yeniden	Tekrar aradım onu.
Kesinlik zarfı	elbette, kesinlikle, mutlaka	Elbette geliriz onunla.
Olasılık zarfı	galiba, herhâlde	Galiba gelmiş buraya.

ZARFLARDA PEKİŞTİRME

Ağır ağır yürüdüm yine bugün.

Yapayalnız gidiyordu yolda.

Yapayalnız adamı özledim.

Ağır ağır kavaklar yüklemiş.

("Adam" ve "kavak" isminin önüne geldiği için **pekiştirme sıfatıdır**.)

ÖRNEKLER:

- Adamı görünce kadın geri çekildi.
Zaman zarfı Yer - yön zarfı
- Geceleyin koşa koşa yanımıza geldi.
Zaman zarfı Durum zarfı
- Oldukça çalışkan bir çocuğu ama hiç uğramadı bana.
Miktar zarfı Miktar zarfı
- Böyle düşündüm. İyi kararlaştırdım. Geç anlaşıldım.
Durum zarfı Durum Zarfı Zaman zarfı

SORU SIFATI	SORU ZAMİRİ
- İsme soru sorar. - Cevabı sıfattır.	Cevabı isim ya da zamirdir. Yerine isim ya da zamir koyabiliriz.
Kaç Kaçınıcı Kaçar Ne kadar Nasıl Hangi ev? ev? ev? para? iş? ev?	Beş Evde Eve Evden Ali Ali'yi Ali'ye Ali'den Kaç Nerede Nereye Nereden Kim Kimi Kime Kimden almış? yatmış? gitmiş? geldi? aldı? gördü? kızdı? kaldı?
SORU SIFATI	SORU ZAMİRİ
İSİM	Cevaplar isimdir.
SORU ZARFI	
Eyleme / eylemsiye soru sorar.	
Neden Niçin Ne zaman Ne ağladın? ağladın? geldin? bakarsın?	
SORU ZARFI	FİİL
Soruların cevabı zarftır.	

ÖRNEK SORU

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde soru anlamı diğerlerinden farklı türde bir sözcükle sağlanmıştır?

- A) Onu ne zaman gördüğümü siz mi söylediniz?
- B) Neden bu kadar kitabı buraya getirdiniz?
- C) Onun bu kadar çalışmasını nasıl sağladınız?
- D) Bunu buraya niçin koydunuz?
- E) Ne bakıp duruyor ki buraya?

ÇÖZÜM:

- A) Onu ne zaman gördüğümü siz mi söylediniz?

Durum zarfı Soru edatı

- Zarf ile edat vardır. Edat varsa soru anlamını **edat** sağlar. Bu, "ne zaman" sözcüğünün zarf olmadığı anlamına gelmez. Ama soru anlamını edat sağlamıştır.

- B) Neden ... getirdiniz?
- C) Nasıl ... sağladınız?
- D) Niçin ... koydunuz?
- E) Ne ... bakıp duruyor?

"Neden, niçin" anlamında kullanıldığı için zarftır.

Soru zarfıdır.

Soru anlamını zarf sağlamıştır.

- Fiile sorulan soruya cevap verdiği için zarftır.

- Neden/Niçin sözcükleri her zaman zarftır.

CEVAP: A

ÖRNEK SORU

- I. Benimle yavaş konuşarak ne yapmaya çalıştığını anlamadık.
- II. Adam dışarı çıktı ve hemen etrafına bakındı.
- III. İrmağı gördükten sonra hemen ağaçlı yola sapmalısınız.
- IV. Kadını biraz süzdü ve hemen yanına oturdu.
- V. Sınavı kazanmak için ne kadar çalışıyorsunuz?

Verilen öncüllerdeki altı çizili sözcükler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I numaralı cümledeki altı çizili sözcük durum zarfıdır.
- B) II numaralı cümledeki altı çizili sözcük yer - yön zarfıdır.
- C) III numaralı cümledeki altı çizili sözcük grubu zaman zarfıdır.
- D) IV numaralı cümledeki altı çizili sözcük durum zarfıdır.
- E) V numaralı cümledeki altı çizili sözcük soru zarfıdır.

ÇÖZÜM:

I. yavaş konusarak
Durum zarfı Fiilimsi (zarf-fiil)
nasıl?

II. dışarı çıktı
Yer-yön zarfı Fiil
nereye?

III. İrmağı gördükten sonra ... sapmalısın.
Zaman zarfı Fiil
ne zaman?

IV. biraz süzdü
Miktar zarfı Fiil
ne kadar?

- Gördüğümüz gibi durum zarfı değildir.

V. ne kadar çalışıyorsunuz?
Soru zarfı Fiil
Fiile soru sormuştur.

CEVAP: D

ÖRNEK SORU

- Aşağı mahalleyi karantinaya almaya ne zaman geleceklermiş?
I II
- Dışarının havası yağmur başlayınca daha da açılır.
III IV
- Adam bu haberi alıp ileri atıldı.
V

Altı çizili sözcüklerden hangisinin türü yanlış verilmiştir?

- A) I numaralı sözcüğün türü sıfattır.
- B) II numaralı sözcük soru zarfıdır.
- C) III numaralı sözcüğün türü isimdir.
- D) IV numaralı sözcük zaman zarfıdır.
- E) V numaralı sözcüğün türü isimdir.

ÇÖZÜM:

- V numaralı sözcük yani "ileri" sözcüğü yer - yön zarfıdır.
- Ek almamıştır. Eğer ek alsaydı yani "ileriye, ileriye, ileriye..." olsaydı isim olurdu.

CEVAP: E

ÖRNEK SORU

Boğazından lıkır lıkır geçen
I
Şu suyun kıymetini bil
Nedir ki bu mavilik deme
II
Pencereden görebildiğin kadar
III
Göğün kıymetini bil
Kıymetini bil çiçek açmış bademin
IV
Güneşli adanın çamurlu sokağın
Beyazın siyahın yeşilin
Pembenin kıymetini bil
V

Bu dizelerdeki altı çizili sözcüğün hangisi belirteçtir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

8. I. Yeni yapılmaya başlanan okulun inşaatı çok yavaş ilerliyor.
 II. Arkalarda duran öğrenciler bir adım daha ileri gelsin.
 III. Patronun son anda verdiği işleri yetiştirebilmek için gece yarısına kadar çalıştık.
 IV. En zor günümde yanımda olmasını hiç unutamam.
 V. O da dışarıya atılacak eşyalar arasında.
- Dersinde zarf konusunu işleyen bir öğretmen numaralanmış cümlelerden hangisini konuyla ilgili yazmış olamaz?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde işin ne zaman yapıldığı belli değildir?
- A) Her gün, düzenli olarak yerinden kalkmadan dosyaları yerleştiriyor.
 B) Erkenden uyanabilmek için çok geç olmadan yatarım.
 C) Büyük bir ilgiyle izlenen program bu akşam yayınlanmadı.
 D) İlerideki markete doğru yavaş yavaş yürüdüm.
 E) Az önce etrafındakilere avazı çıktığı kadar bağırdı.

10. Günler kıaldı Kanlıca'nın ihtiyaçları
 Bir bir hatırlamakta geçen sonbaharları
 I
 Yalnız bu semti sevmek için ömrümüz kısa
 II
 Yazlar yavaşça bitmese, günler kısalmasa
 İçtik bu nâdir içkiyi yıllarca kanmadık
 III
 Böyle bir zevke tek bir ömür yetmiyor
 IV
 Ölmek kaderde var, bize ürküntü vermiyor
 Lakin vatandan ayrılışın ızdırabı zor
 V

Bu dizelerdeki altı çizili sözlerden hangisi zarf görevinde kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Kemal Öğretmen, sınıfta zarf konusunu işlemiştir. Öğrenciler de bu konuyla ilgili şu örnekleri vermişlerdir:
- I. Her konuda bir fikrinin olması şaşırtıcı.
 II. Buraların havasından olsa gerek sabahları çok geç kalkıyorum.
 III. Hiç olmazsa ara sıra arayıp hâlimi sor.
 IV. Diyelim ki buradan ayrıldın, önümüzdeki ay ne iş yapacaksın?
 V. Her defasında buraya nasıl geldiğimi öğrenmek istiyordum.
- Öğrencilerin verdiği örneklerden hangisi zarf konusuyla ilgili değildir?**
- A) I B) II C) III D) IV E) V

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili zarfların türlerini yazınız.

- Sere serpe yatmış sokağa.
I
- Sabah vaktinde kalkmış yataktan.
II
- Seni sevince aşağı indi koşarak.
III IV V
- İleri itmiş masayı yine.
VI VII
- Seni sevmediğinden aramazdı.
VIII

CEVAPLAR

I. Durum Zarfı	V. Durum Zarfı
II. Zaman Zarfı	VI. Yer - Yön Zarfı
III. Zaman Zarfı	VII. Yineleme Zarfı
IV. Yer - Yön Zarfı	VIII. Sebep Zarfı

Durum Zarfı

1. (I) Tevafuk, birbirine denk gelme, hoş, zarif bir şekilde kullanma anlamına gelen ve kesinlikle bilinmesi gereken bir tabirdir. (II) Anlamli ve hikmetli amaçlarla latif bir şekilde birbiriyle ilişkili olan her şey, evrende hiçbir zaman tesadüfe yer olmadığını gösterir. (III) Hiçbir şey, ilahi kudretin dışında olmadığından iradesi dışında da değildir. (IV) Bütünsel ya da kısmi her şeyde az ya da çok bir iradenin belirtisine hep rastlarız. (V) Bütün bunlar kâinata tesadüf ilkesini açıklar.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde zarf kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Bir sosyal varlık olarak insan, birlikte yaşadığı insanlarla farklı boyutlarda ilişkiler geliştirir. Bu ilişki boyutlarından biri de dostluktur. Dostluk, hemen hemen bir kültürde var olan bir insani gerçekliktir. Bu nedenle düşünce tarihi boyunca birçok düşünür bu konuyla detaylı olarak ilgilenmiş ve dostluğun insan hayatı için önemine vurgu yapmıştır. Bizde dostluk, insan ilişkileri üzerine samimiyeti ve yakınlığı ifade eder.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisinin örneği vardır?

- A) Üstünlük zarfı
B) Durum zarfı
C) Azlık - çokluk zarfı
D) Yer - yön zarfı
E) Gösterme zarfı

4. Söylediklerimi inceden inceye düşünmelisin.

Bu cümledeki zarfın türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Zaman zarfı B) Gösterme zarfı
C) Durum zarfı D) Yer - yön zarfı
E) Miktar zarfı

En
Miktar
Derecelendirme
Zarfı
(En üstünlük)

güzel
Nit. Sıf.

kız
İsim

**SIFATI
DERECELENDİRİLMİŞ**

Daha
Miktar
Derecelendirme
Zarfı
(Üstünlük)

güzel
Nit. Sıf.

kız
İsim

Daha
Miktar
Derecelendirme
Zarfı

güzel
Durum
zarfı

yaptı.
Fii

**ZARFI
DERECELENDİRİLMİŞ**

5. I. Kısıtlı bir bütçe ayırdığından projesini bir türlü hayata geçiremedi.
II. Akşamın karanlığında sokağa çıkmamalısin.
III. Her gün düzenli bir şekilde yapılan spor, sağlığa faydalıdır.
IV. İster inanın ister inanmayın söylediklerimin tamamı doğru.
V. Uzun bir yoldan gelmenin verdiği yorgunluktan olsa gerek uyuyakalmıştık.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangisinde isim tamlaması zarf görevinde kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Kaynaklarda adları çok az anılan zarf türleri:

a) İşte gidiyorum ben de.

→ İşaret (Gösterme) Zarfı

b) Belki o da gelir.

Sanırım gelecek.

Galiba gelecek.

Bakarsın gelir.

Olsa olsa üç kilodur.

Olasılık zarfı

c) Tut ki gelecek.

Varsayalım ki gelecek.

Diyelim gelecek.

Say ki gelecek.

Velev ki gelecek.

Varsayım zarfı

d) Keşke gelse.

İnşallah gelir.

e) Seni sevmediği için gelmez.

Aradığından üzülmüş.

Sebebi (Neden) Zarfı

f) İfade bir yapar.

Yine gelmiş.

Yinelenme zarfı

Aslında durum zarfının bir çeşididir.

6. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde ikileme diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- Elinde delik deşik bir kâğıt parçası tutuyor ve ne olduğunu anlamaya çalışıyordu.
- Öğretmen, konuyu herkesin daha iyi anlayabilmesi için yavaş yavaş anlattı.
- Güzel güzel eşyaları yeni tuttuğu depoya kaldırdı.
- Yalan yanlış haberlerle hepimizi kandırmaya çalışması hiç etik değildi.
- Elinde pırıl pırıl bir meşale etrafı aydınlatıyordu.

7. Soru zarfları konusunu işleyen bir öğretmen öğrencilerinden konuyla ilgili cümleler kurmalarını istemiştir. Öğrenciler şu cümleleri kurarlar:

Aysun: Neden uzun zamandır bizi aramıyorsun?

Beril: Bu yaptıklarına artık ne zaman son vereceksin?

Yahya: Yeni aldığın elbiseyi hangi akşam giyeceksin?

Harun: Bizi bu duruma nasıl düşürürsün?

Deniz: Ne zamandan beri buralara uğramıyordunuz?

Yukarıdaki öğrencilerden hangisi konuyla ilgili bir cümle kurmamıştır?

A) Deniz

B) Aysun

C) Yahya

D) Harun

E) Beril

Ne zaman gelecekmiş?

I

Nasıl aramış?

II

Niçin geldi?

III

Ne zaman ağlamış?

IV

Ne bakıyorsun?

V

Hangi evi aramış?

VI

Kaç kişi gelmiş?

VII

Nerede uyumuş?

VIII

Bu parçadaki altı çizili sözcüklerden hangileri zarftır?

CEVAP:

I - II - III - IV - V → Soru Zarfı

VI → Soru Sıfatı

VII → Soru Sıfatı

VIII → Soru Zamiri

7. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi tür bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Güler yüzüne herkes hayranken sen neden böyle yaparsın?
- B) En güzel akşamımdı, huzurluydum çünkü.
- C) Her dönemde niçin böyle gerginsin?
- D) Yine gelmiş kardeşi erkenden buraya...
- E) Seni tekrar arayacakmış bu gece de.

8. Aşağıdakilerden hangisinde soru anlamı farklı türde bir sözcükle sağlanmıştır?

- A) Niçin beni böyle hor görmektesin?
- B) Onunla nasıl geçindin yıllarca?
- C) Ne zaman gördü ki onu?
- D) Onu kimin gördüğünü duydun mu?
- E) Ne ağlarsın be kızım aylardır?

- 9. I. Üç gün sonra adamı görmeye gelecekmış.
- II. Onun orada olmadığını görünce süt dökmüş kedi gibi köşeye pustu.
- III. Olan biteni gören çocuğu sonra yukarı çıkardı.
- IV. Mükemmel göründü yine o kız gözüme dün gece.
- V. Şeftali kasası kadar ilçede yaşanır mı hiç?

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I numaralı cümlede zaman zarfı kullanılmıştır.
- B) II numaralı cümlede edat bir deyimle grup oluşturarak zarf görevinde kullanılmıştır.
- C) III numaralı cümlede zaman zarfı kullanılmıştır.
- D) IV numaralı cümlede durum zarfı kullanılmıştır.
- E) V numaralı cümlede edat öbeği zarf görevli kullanılmıştır.

10. Kolayı sevene her şey zor görünür. Çok sıkı çalışmaya her şey güzel görünür.

Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerden hangisi zarf görevli kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

- 11. I. Yukarıda oturmak için aşağı indi.
- II. Adam kıza güzel güzel baktı.
- III. Kar başlayınca yola çıkmamam gerek.
- IV. Az önce de görmüştüm onu.
- V. Bugün artık ders çalışacağım.

Yukarıdaki öncüllerde verilen altı çizili sözcüklerden hangileri diğerlerinden farklı türde bir zarftır?

- A) I ve II B) Yalnız I C) III ve IV D) IV ve V E) Yalnız V

12. Kesinlikle bir şey söyleme!

- I
Ne zaman geleceğini düşünme!
- II
İşte böyle zamanlarda insanlığını göster.
- III
Kimseyi hiç umursama!
- IV
Orayı da düşünme burayı da!
- V

Yukarıdaki numaralanmış sözcüklerden hangisi diğerlerinden farklı türde kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

13. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde zarf görevli bir söz cük kullanılmamıştır?

- A) Sen hiçbir zaman koşarak gelmedin ki yanıma!
- B) Daha gelmedi ki kardeşi buraya.
- C) Sabahleyin kahvaltı yapmamış mıydın?
- D) O kadar insan gördü ama kimseyi beğenmedi.
- E) Niçin bana düşman oldun ya?

7. Muhsin Öğretmen, öğrencilerine zarfların;

- ikileme biçiminde,
- koşul cümlesi biçiminde,
- edat öbeği biçiminde,
- tamlama biçiminde

olabildiklerini söylemiştir. Bunun üzerine öğrenciler şu örnekleri vermişlerdir:

Pakize: Kimseye kulak asmadan çalışacağım.

Recal: Akşama kadar ders çalışacağım.

Fatma: Hızlı konuşursan yanılırsın.

Mehtap: Kızla hızlı hızlı konuştum.

Musa: Onu hafta sonu ararım.

Hangi öğrenci öncüllerde verilen biçimlerde örnek vermemiştir?

- A) Musa B) Pakize C) Fatma
D) Recal E) Mehtap

- I. Onu kolay yenebileceğini ben de düşünmemiştim.
II. Adamı dışarı çıkardığını duydun mu?
III. Neden insanlar böyle yapar ki?
IV. İleri geri konuşmakla çözülmez bu olay.
V. Ne kadar çalıştı ki bu yıl?

Yukarıda verilen cümlelerdeki zarflar ikiyeşerli bir şekilde eşleştirildiğinde hangi öncüldeki zarf dışarıda kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

- I. Zamirden türeyen zarf
II. Belirtisiz isim tamlamasından oluşan zarf
III. Sıfatı derecelendiren zarf
IV. Yer - yön bildiren zarf
V. Birleşik zarf

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yukarıdaki öncüllerde tanımlanan zarf türünden yoktur?

- A) En güzel konuşan kimdi orada?
B) Onu akşamüstü arayacağım.
C) Nevruz günü kavga mı edeceksin utanmadan?
D) Geri çek laflarını!
E) Ne kadar bencil davranıyorsun!

10. Eylemleri, eylemsileri, sıfatları, başka zarfları belirten sözcüklere zarf (belirteç) adı verilir.

- I. Çok yakışıklı erkek bulmak zorunda mısın?
II. Bu kız dün daha güzel olmuştu.
III. O da sessizce güldü sadece.
IV. En başarılı kişiye ödül verdim.
V. Artık az yiyeceğim.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangilerinde bir belirteç sıfatı derecelendirmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III
C) I ve IV D) II ve V
E) II ve IV

11. Sen yanıma geldiğinde benim içimi koskoca bir huzur kaplıyor.

Yukarıdaki cümlede kullanılan zarfın özdeşi aşağıdakilerden hangisinde kullanılmıştır?

- A) Gece, içimi açan bir zamandır.
B) Akşam, hayatımın vazgeçilmeziymiş meğer.
C) Onu sabah olunca hemen ara, tamam mı?
D) Adamlar dünü unuttur mu hiç?
E) Her gün selamlaştığımız yerde onu hiç görmedim.

12. Neden beni çokça üzersin sevdiğim?

Yavaş yavaş getirdin her şeyi bu duruma

Sana hiçbir zaman ağzımı açmadım

Suçum nedir sevdiğim?

Yukarıdaki dizelerde aşağıdaki zarf türlerinden hangisinin bir örneği yoktur?

- A) Zaman zarfı
B) Yer - yön zarfı
C) Soru zarfı
D) Miktar zarfı
E) Durum zarfı

1. Ne kadar çalıştığını öğrendin mi?

Burada yapayalnız yaşadım ama kimseye söylemedi.

Henüz oraya varamamıştır.

Yukarıdaki altı çizili sözcüklerin türleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Zarf - Zamir - Zarf - Zarf
B) Zamir - Zarf - Zamir - Sıfat
C) Sıfat - Zarf - Zarf - Zarf
D) Zarf - Zamir - Sıfat - Zarf
E) Zamir - Zarf - Zamir - Zarf

2. I. Daha güzel kız vardı da ben mi bakmadım?
II. Neden bana saygı duymuyor ki bu adam?
III. Bu adamı nasıl dövdüğünü anlattı mı sana?
IV. Beraber mi gidelim, yalnız mı gidelim?
V. Aşağıyı sen mi temizlemek zorundasın?

Yukarıdaki öncüllerden hangisinde zarf görevli bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. "Zaman" anlamı veren her sözcük zaman zarfı değildir. Cümlede özne ya da nesne olarak kullanıldıkları zaman zarfı görevinden uzaklaşırlar, isim olurlar. Fiilin, fiilimsinin yapıldığı ya da yapılmadığı zamanı bildirdiklerinde zaman zarfı olurlar.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinde yer alan altı çizili sözcük zaman zarfı olarak kabul edilemez?

- A) Yazları yazlıkta kalmayı severdim ama çok da sıkıldım.
B) Öğrenciyken her istediğimi yapardım.
C) İki ay sonra onu mutlaka arayacağım.
D) Artık kimse beni sevmiyor.
E) Yarın, benim huzurumdur.

4. I. O da her yönüyle aydınlattı bizi.
II. Adamı kıskıvrak yakalayıp içeri attılar.
III. Ben de çok zeki bir adam sanmışım seni.
IV. Ahmet de özenle seçti istediklerini.
V. Sen de mi açık kapı arıyorsun sanki!

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden hangisindeki altı çizili sözcük zarf değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde zarf görevinde bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) Sen de en güzel resmi yapmak için uğraşır mısın?
B) Adam da aşağı indi ama kimseyi bulamadı.
C) Ben de dün andım ama o umursamadı.
D) Bana yardım edince mutlu oluyorum.
E) Onu bu akşam da bahçedeki kulübede buldum.

6. I. Henüz sabah olmamıştı
Bekliyordu onu tüm insanlar
II. Onu bekledi her gece
Unutmadı hiçbir zaman
III. Daha güzel kızı nereden bulayım
Her şeyiyle bir mükemmel
IV. Artık beklemek istemiyorum
Ben mutluyum ya o bana yeter
V. Onu şimdi arayacağım
Lakin cevap verir mi ki?

Yukarıdaki dizelerden hangisinde diğerlerinden farklı türde bir belirteç kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

1. Akakiyeviç, paltosu üzerine konuşmak için Petroviç'e her ay
 I II
 en az bir kez uğruyordu. Çuha kumaşın iyisi nerede satılır,
 III
 hangi renk daha güzel olur, kumaşın metresi kaçadır gibi
 konular üzerine konuştuktan sonra evine biraz kaygılı da olsa
 hemen hép hoşnut dönüyordu. İşte sonunda bütün bunların
 IV V
 satın alınacağı zaman, paltosunu diktireceği zaman geliyordu.

Bu parçadaki numaralanmış sözcüklerden hangileri zarf değildir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
 D) III ve V E) IV ve V

2. Sonra unutmamalı ki eski devirler sükûn devirleri, huzur devirleri idi. İnsanlar daha dinç kafa ile düşünebiliyor, daha rahat çalışabiliyordu. Ağacının dalında, rûzgârların yaprakları okşayarak geçerken yaptığı hafif hışırtılar içinde tatlılaşan bir elma gibi insanlar da küçük ve تنها şehirlerin sükûneti içinde olgunlaşıyorlardı.

Bu parçada aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Tamlayanı sıfat tarafından nitelenmiş belirtili isim tamlaması
 B) Zarf tarafından derecelenmiş niteleme sıfatı
 C) Fiili soru yoluyla belirten zarf
 D) Durum zarfını derecelendiren zarf
 E) Hem niteleme hem belirtme sıfatı almış isim

3. (I) Tanıdığım bir hekim, geçenlerde Danimarkalı bir kalp hekimini anlatıyordu. (II) Bu zat kalbin bilmem hangi ameliyatını yapmakta dünyada eşi olmayan bir mütehassıs imiş. (III) Bizim hekim diyor ki: "Kendisiyle görüştüğüm zaman, insan kalbinin bir başka cephesi üzerinde bizim burada yaptığımız çalışmalardan birkaçı hakkında kendisine izahat verdim. (IV) Söylediklerimi, kalple hiç meşgul olmamış bir hekim gibi hayret içinde dinledi ve söylediklerimi çok dikkate değer buldu. (V) Sonunda anladım ki bu büyük hekim kendisine ihtisas olarak seçtiği kalbin yalnız bir tarafı üzerinde çalışmış."

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde zarf yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Derste zarf konusunu anlatan Gonca Öğretmen, öğrencilerinden içinde zarf olan örnek cümleleri tahtaya yazmalarını istemiştir.

Binnaz: Ev sahibesini dinleyen Samim Bey, acı içinde odasına çekildi.

Pakize: Komiser paltonun çalınma hikâyesini son derece garip karşıladı.

Behzat: Odaya zaten ürkekçe girmiş olan Başmakçın, bu gürlleme karşısında büsbütün şaşırıldı.

Behçet: Akşamlara, beni benden alan bu siyahlıklara, herkes aynı anlamı yükleyemez.

Melike: Bay K. her zaman olduğundan da çok duraksamalı, "yani"li, "şey"li bir açıklamayı kekeleyerek tutturdu.

Öğrencilerden hangisi konuyla ilgili doğru örnek vermiştir?

- A) Binnaz B) Pakize C) Behzat
 D) Behçet E) Melike

1. Ne zaman geleceğine mutlaka karar vermelisin! Bazen
I II III
yemek yemelisin. Akşam benim için en değerli vakittir.
IV V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerden hangisi belirteç değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. I. İndikten sonra beni de arar mı ki?
II. Dün epeyce ders çalıştılar.
III. Ne söylediğini iyi biliyorsun.
IV. Yanıma erken gelmelisin ki seninle konuşmalıyım.
V. Sinemadan gelirken beni de aramalıydın.

Yukarıdaki öncüllerden hangisinde farklı türde iki zarf kullanılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Çocukların hepsi yanıma demin uğramıştı.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "yalnız" sözcüğü yukarıda verilen cümledeki altı çizili sözcükle özdeş kullanılmıştır?

- A) Yalnız senin için bile buraya gelebilirim.
B) Akşamcılar ve yalnızlar buranın müdavimidir.
C) Onu gören yalnız sen misin ki?
D) Çok başarılı oldu çünkü derslerine yalnız çalıştı.
E) Geldi buraya yalnız sen yaktın.

4. Bazı durumlarda tamlamalar da zarf görevinde kullanılabilir. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu şekilde oluşturulmuş bir zarf öbeği yoktur?

- A) Mayısın ikinci haftası onu ararım.
B) Akşamdan beri ders çalışıyor ama kafasını toplayamadı gitti.
C) Gece yarısı birden yataktan fırladı.
D) Önümüzdeki yıl da bu etkinlikleri takip edeceğim.
E) Galiba ikinci ay seni arayacakmış.

5. Zarflar cümlede şu anlamları verebilir:

- I. Yineleme
II. İşaret
III. Dilek
IV. İhtimal

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yukarıda verilen öncüllerdeki anlamları veren bir zarf kullanılmamıştır?

- A) İşte oldu sonunda, hani olmayacak diyordun!
B) Keşke yanıma o da gelebilseydi.
C) Onu ikide bir arama artık.
D) Ahmet'i ancak iki kişi çözebilir.
E) Belki onu da anlayan çıkar bu hayatta.

6. Ayşe Öğretmen, sınıfta bir oyun oynamaya karar verir. Öğrencilerine kendilerini bir zarfla özdeşleştirmeleri gerektiğini söyler. Daha sonra hangi zarf türü ile kendilerini özdeşleştirdilerse buna uygun bir örnek cümle söylemelerini ister.

Bunun üzerine öğrencileri şu örnekleri verir:

Pakize: Ne kadar yemeliydim ben?

Kuddusi: Üzülmeyin! Baharda tekrar gelirsiniz.

Hayriye: Dün, dün, bugün, bugündür.

Recal: Eve sağlam girdi, ölü çıktı.

Muhittin: Oldukça çalıştı ama olmadı.

Buna göre, öğrencilerin kendilerini özdeşleştirdikleri zarf türü eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Pakize - Soru zarfı
B) Kuddusi - Zaman zarfı
C) Hayriye - Zaman zarfı
D) Recal - Durum zarfı
E) Muhittin - Miktar zarfı